

Historien om DAI Fodboldommerklub fra de støvede protokoller til den nyere tids jubilæumsskrifter

Af Henrik Andersen

Hvis du stadig er ung, er det ikke sikkert, at du ved, hvad en protokol er og kender dens betydning. Men for de ældre medlemmer af DAI Fodboldommerklub er der ingen tvivl. En protokol var gennem årtier det vigtigste materiale til at dokumentere en forenings beslutninger, erfaringer og planer.

Skal man således vide noget om DAI Fodboldommerklubs historie siden dens stiftelse i 1929, er dommerklubbens protokoller det bedste kildemateriale. Med sirlig håndskrift er det fx bogført, at det stiftende møde foregik mandag den 8. april i "Guldberghus", Guldberggade 10, og at Helge Nordquist Hansen fra Husum Boldklub blev valgt som dommerklubbens første formand.

I 1989, da DAI Fodboldommerklub fyldte 60 år, blev der udgivet et jubilæumsskrift med en 10 siders sammenfatning af dommerklubbens historie. Sammenfatningen var skrevet på baggrund af protokollerne – og det var uden tvivl et omfattende udredningsarbejde, som vi først og fremmest kan takke daværende redaktør Kjeld Lystrup for.

Da dommerklubben i 2004 fejrede sit 75 års jubilæum, blev protokollerne fra de seneste 15 år fundet frem, så historien kunne ajourføres i et nyt jubilæumsskrift og på dommerklubbens hjemmeside, www.daidommer.dk

Og hvad fortæller protokollerne og jubilæumsskrifterne os så? Hvad har ændret sig gennem årene, og hvad er det samme?

Ubudent besøg fra KU's stormtropper

Den mest iøjnefaldende forandring er, at storpolitik spillede en vigtigere rolle i dommerklubbens barndom, end den gør for klubben i dag. DAI var jo netop dannet som arbejdsvenligt modstykke til Dansk Idræts-Forbund (DIF).

Allerede på en generalforsamling i 1931 måtte formanden meddele, at der ikke var holdt nogle foredrag, fordi DAI havde forbudt dommerklubben at samarbejde med "de borgerlige klubber". Og på en generalforsamling i 1934 blev klassekampen ført ind i selve mødelokalet, da en dommer indrømmede, at han var medlem af de nazi-inspirerede stormtropper fra Konservativ Ungdom. Dirigenten forlangte dommeren fjernet fra generalforsamlingen; han fik medlemmernes tilslutning, og under fyråb måtte dommeren forlade mødelokalet!

Sidenhen var det mest politiske nok, at dommerklubben under "den kolde krig" havde gode relationer til arbejderidræt i Sovjetunionen, DDR og andre østblok-lande. Fx dømte en DAI-dommer i en turnering i Tula i Sovjet, og det var almindeligt om sommeren at sende en dommer til "Østersøugen" i den østtyske by Rostock.

Nogle kan i bagklogskabens lys mene, at den slags relationer var med til at legitimere systemerne i øst. Men set med samtidens "DAI-briller" skulle samarbejdet netop medvirke til at tøjle op i de tilfrosne øst-vest forhold.

Hul i bagen og pibe i munden

Mange ting, som vi i dag ser som en selvfølge, har gennem årene bestemt ikke været så ligetil. Lad os fx se på økonomien og anskaffelse af dommerdragter.

I 1930 kostede en dommerdragt 12 kr. og 50 øre, og det var dengang et stort beløb, som den enkelte dommer selv måtte betale. Ikke alle havde råd, så samme år måtte generalforsamlingen behandle en klage over en dommer, der havde dømt kampen mellem Dana og BK – iført søndagstøj og laksko!

Dommerne prøvede at hjælpe hinanden, og at læse ud fra protokollen i 1932 gik formanden i spidsen. På et medlemsmøde meddelte han nemlig, at han gerne ville låne sin dragt ud (vist fordi han alligevel var vokset fra den, kan man læse mellem linjerne).

Men allerede i 1934 var den gal igen. Nu blev der klaget over, at en dommer var mødt op i pludderbukser og kravetøj. Og det gav tilsyneladende anledning til selvjustits i dommerklubben og til en lang og sej kamp for reglementeret dommerpåkledning.

Diverse formænd har således påtalt grelle eksempler på overtrædelser. Fx på generalforsamlingen i 1952, hvor formanden berettede, at han havde set dommere dømme med hul i bagen, og at nogle var i privat tøj. Formanden havde endda spottet et medlem, som dømte med pibe i munden!

Også i nyere tid har der været eksempler på knap så reglementeret dommerpåkledning. En rød murerkasket er ikke ligefrem en del af uniformen, og et par FCK-bukser anser nogle (især fra Vestegnen) sikkert som et uhyggeligt syn. Men i det store billede har vi i dag fået sat skik på os selv, og med henvisning til den rygende dommer fra 1952 fristes man til at konkludere, at piben har fået en anden lyd.

Flere kampe, men ikke altid flere dommere

En tydelig forskel på dommerklubben i gamle dage og i dag er antallet af kampe.

Hvor mange kampe, der blev dømt de første år, kan ikke siges med sikkerhed her. Men mere end 200 kampe på årsbasis i københavnsområdet var det næppe.

I 1947 blev der dømt 259 kampe, og 30 år efter, altså i 1977, var det vokset til ca. 1.500 kampe. I dag (2011) er det årlige kampantal på 4.600, så der er tale om en flot stigning.

Til tider har det været svært at rekruttere nye dommere, mens det til andre tider har været nemt. Som den daværende formand for dommerklubben, Keld Berg, skrev i jubilæumsskriftet fra 1989:

”Jeg kan blive en smule misundelig, når jeg læser, at i 1933 var der 38 tilmeldt til dommerkursen, og de 32 bestod. I dag (og et par år tilbage) har vi haft meget besvær med at skrabe 15-20 deltagere sammen til et hold, ja vi har endog et par år måtte opgive at holde dommerkursus.”

Linjedommer smed flag i protest mod dommer

At nogle spillere og klubber ikke altid respekterer dommernes kendelser er intet nyt. Og at der gennem årene er blevet klaget over dommere er heller ikke nyt.

For det meste er klagerne blevet afvist. Men historien byder også på eksempler, som er knap så heldige for dommerklubben. Fx skulle en dommer i 1941 have afbrudt en kamp to minutter før tid. Hvis det var for at

deltage i modstandskampen mod tyskerne, var det sikkert blevet tilgivet, men begrundelsen var angiveligt, at han ville nå rettidigt til andespil! Og i 1964 var det mere end ganske vist, at en dommer følte sig så generet af en tilskuer, at han for ud og nikkede ham en skalle!

At der også internt i dommertrioen kan opstå brydninger er en kendt sag. Men at en linjedommer åbenlyst viser sin utilfredshed med dommeren hører absolut til sjældenhederne. Ifølge protokollen skete det i 1984, at en linjedommer i en kamp i Valby smed flaget, da han ikke var enig med dommeren. Han fik et brev fra dommerklubbens bestyrelse, at hvis det gentog sig, ville han få karantæne.

Dommersalær til sommerferie og julegaver

Mange af os fodbolddommere er sikkert nysgerrige efter at vide, hvad man i sin tid fik for at dømme fodbold. Ifølge protokollerne fik en dommer i 1944 6 kr. pr. kamp, og i 1978 var det 50 kr. pr. kamp.

Hvad det svarer til i datidens købekraft skal ikke vurderes her. Men mon ikke, at vi kan sige det samme om dengang og i dag: Det var og er stadig muligt at tjene til en god sommerferie og til julegaverne til familien.

Mænd af særlig betydning i dommerklubbens historie

I enhver forening er der medlemmer, som har haft en særlig betydning gennem årene.

Blandt de 16 formænd, som dommerklubben har haft siden 1929, skiller Keld Berg sig ud som den længst siddende. Keld var formand i 26 år – fra 1981 til 2007. Ingen tvivl om at Keld har spillet en meget stor rolle i udviklingen af dommerklubben, så med god grund er han i dag det ene af klubbens to æresmedlemmer.

Det andet æresmedlem af dommerklubben er Henning Mortensen, der stadig er aktiv som kampfordeler. Henning er indmeldt i 1965, og han har både haft 1.000 kamp og 2.000 kamp jubilæum. Vi er mange, som ser frem til at fejre Hennings 50 års jubilæum i 2015!

Flere andre mænd af særlig betydning for dommerklubben kunne omtales. Da hensigten med denne artikel ikke er at portrættere dem, men at give et rids af dommerklubbens historie, skal her blot – og afslutningsvis – nævnes dommerklubbens instruktør gennem ca. 25 år: Carl Frederik Jørgensen. Som FIFA-dommer var Carl Frederik i en klasse for sig, og han var en glimrende underviser, som mange af os kan bevidne.

Da dommerklubben fyldte 60 år, skrev Carl Frederik en interessant artikel i jubilæumsskriftet, hvor han fortæller om sine erfaringer som fodbolddommer. I et afsnit svarer han på det evigt aktuelle spørgsmål om, hvad der kendetegner den gode fodbolddommer. Lad det afsnit stå som afslutning på de to artikler om DAI og dommerklubbens historie.

”Og hvad er så en god fodbolddommer? Jeg har fået stillet det spørgsmål ikke så få gange. Men det er svært at give en nøjagtig definition. Men nogle retningslinjer kan dog gives. Man må selvfølgelig først og fremmest være inde i lovstoffet. Forstå det og kunne forvalte det på en tilfredsstillende måde. Man skal have personlighed og kunne administrere sin myndighed på en fornuftig og naturlig måde. Lidt menneskekendskab vil også være godt, så man kan løse uforudsete situationer på en rimelig og tilfredsstillende måde. Det er ret svært at finde folk med disse egenskaber. Men de, der har dem og forstår at benytte dem, vil kunne nå langt som fodbolddommer.”

Denne artikel er nummer to af to artikler om DAI og Fodbolddommerklubbens historie. I Fløjt nr. 1 fra februar 2011 kan du læse artiklen ”Dommerklubben er part i en spændende historie om sport og politik”.

